

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus De Executoribus Vltimarvm Volvntatum duorum
celeberrimorum iurisconsultorum**

Canis, Johannes Jacobus

Constantia, 1593

VD16 ZV 2896

2. Rationum reddendarum editio, qualiter petatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63406](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63406)

1 **Q**uilibet ꝛ administrator alienarum rerum naturali ac civili ratione tenetur rationem reddere: cuius proinde immunitatem nemo salua potest optare cōscientia. Nam si rectè administrauerit quis non libenter edat probitatis suæ argumentum? Sin malè, cur non multò magis vrgendus fuerit, vt appareat æstimatio culpæ, vel fraudis? Quod sanè extrà controuersiam est, ꝛ ne potest quidem impugnari.

2 Sed qua aëtionè petitur ꝛ rationis reddende editio? Bart. in l. 1. §. officio. ff. de tut. ꝛ ratio. distrahens. distinguit. Aut enim ceptum est de alia causa iudiciũ, puta, negotio quopiam inuicem gesto, ꝛ inuocatur iudicis officium mercenarium, hoc est, deseruiens institute aëtionè. l. non solum. ff. de rei vendi. l. adiles. §. item sciendum. ꝛ l. quòd si nolit. ff. de ed. l. edi. Aut principaliter, nulla præcedente alterius causæ controuersia, petitur ratio administrationis gestæ: tunc vtendum est aëtionibus. Si ex contractu, vel quasi ex contractu processit administratio, contractus pariet aëtionem l. quedam in prin. ff. de eden. Alio-
qui vel

qui vel officio iudicis nobili, vel actione in factum exigi possunt rationes cum eo, quod interest l. si quis ex S. ex hoc edicto. ff. de eden. Et hos t̄ locos vt scias rectè huc adduci, meminisse oportet, vnā esse omnium administratorum honestatis regulam, quæ vult, vt de alienis rebus rationes conscribant, exhibituri quoties opus est. Ergo à simili ad omnes referendum est, quicquid de vno (quatenus huc pertinet) sancitum legimus.

Forma autem rationis reddendæ t̄ talis 4 prescribitur iure & æquitate. Prima, Omnis ratio est reddenda boni viri arbitrio l. Thais ancilla. ff. de fideicom. liber. Sorore sua (inquit Scæuola) hærede instituta, de seruis ita cauit.

Βόλομαι καὶ παρακαλῶ γλυκίστην ὡς ἀδελφὴν, ἐν παρακατὰ δὴκην ἔχειρ στίχον καὶ δάμαρ τὸς πραγμάτευτάς μου, οὓς ἐγὼ τὴν ἡλεθίρωσα, ἀχρὶς ἄν τὸς ψύφους ἀποκατὰ σίσωσιν. ἔαν δὲ καὶ σοὶ ἀρέσωσιν, ἐμνηνσάσοι τὴν γνώμην μου.

Hoc est: Volo atq; obsecro dulcissima mea soror, vt Stichum. & Damam actores meos tibi commendatos habeas quos ego tantisper